

TUOMELAN KOULUN

PUOLESTA

**Terve, toimiva, tehokas
ja rakennushistoriallisesti arvokas
180 lapsen alakoulu on Vantaan kaupungille
kannattavampi säilyttää kuin lopettaa**

4.9.2013

Vastine Vantaan kaupungille ja opetuslautakunnalle suunnitelmasta lakkauttaa Tuomelan koulu.

Laatijoina Hämeenkylässä asukkaat, Tuomelan koulun oppilaiden vanhemmat.

Vantaan perusopetus on esittänyt osana Vantaan talous- ja velkaohjelmaa Tuomelan koulun lakkauttamista. Vastineen laatijat esittävät opetuslautakunnalle ja Vantaan kaupungille, että esitys hylätään seuraavista syistä:

- 1) Tuomelan koulun lakkauttaminen ei tuo kaupungille kokonaissäästöä lyhyellä (2014-2016) eikä pitkällä aikavälillä. Erityisen huomioitavaa on, että mitkään esitetyt leikkaukset eivät alenna perusopetuksen kustannuksia etupainotteisesti vuosina 2014 – 2016 (liite 1).
- 2) Tuomelan koulua tarvitaan. Tilajärjestelyesityksissä ei ole alueen oppilasmaksimeja laskettaessa huomioitu mahdollisesti poistuvia Tuomelan koulun oppilasmaisuuksia. Samaan aikaan Tuomelan ja siirtokoulujen alueelle on tulossa uusia asuinalueita joita ei huomioida koulukohtaisissa ennusteissa. Tilajärjestelyesityksissä ei myöskään oteta huomioon muiden alueen koulujen jo suunniteltuja peruskorjauksia (liite 2).
- 3) Tuomelan koulurakennus on suojeltu, eikä sitä voida purkaa. Tilakustannukset jäävät kaupungille koulun lakkauttamisen jälkeenkin. Käyttötarkoituksen muutos edellyttää työlästä ja aikaavievää yleiskaavan muutosta, joka tarkoittaa kaupungille myös kustannuksia (liite 3).

Ehdotamme sen sijaan seuraavia kestäviä kokonaissäästötoimenpiteitä:

- Koulun käyttöastetta nostetaan entisestään oppilaskohtaisten kustannusten laskemiseksi laajentamalla oppilaaksiottoaluetta ja ottamalla esiopetus osaksi Tuomelan koulun toimintaa. Tilat järjestyvät nykyisestä rakennuksesta. Vaikutus 200 €/oppilas/v (liite 4).
- Hallinnollisia kustannuksia vähennetään muuttamalla Tuomelan alakoulu Hämeenkylässä yläkoulun opetuspisteeksi. Säästöarvio 75000 €/v tai 225 000 €/2014-2016 (liite 4).
- Tuomelan koulussa ei ole minkäänlaista akuuttia saneeraustarvetta, rakennus on terve. Tarpeettoman laajasta perusparannuksesta ja laajennuksesta voidaan luopua, sillä Tuomelan koulurakennuksen kunnostaminen on toteutettavissa tekemällä ainoastaan välttämättömät kunnostustoimenpiteet kestävä kehityksen hengessä. Arvioitu säästö aiempaan hankesuunnitelmaan verrattuna on 3,1-3,3 M€ (liite 5).

Lakkauttamisella tuhottaisiin pysyvästi osa kaupungin merkittävää kulttuurihistoriaa ja kulttuuriympäristöä. Tuomelan koulun suojelustatus on kaavassa hyvin vahva. Lisäksi koulu on kaupungin oma suojelukohde. Tilakustannukset säilyvät kaupungilla arviolta seuraavat 10 vuotta, koska yleiskaavalle pitää hakea muutosta jo käyttötarkoituksen muutosta haettaessa.

Jos koulu lakkautetaan, poistuu samalla yksi liikuntasali urheiluseurojen käytöstä. Tämä vaikeuttaa merkittävästi vantaalaisten nuorten liikunnan harrastamista ja vapaaehtoisvoimien toimivien urheiluseurojen toimintaa. Näiden lisäksi lyhytnäköinen suunnitelma koulun lakkauttamisesta vähentää Vantaan kaupungin houkuttelevuutta ja näivettää Hämeenkylässä kaupunginosaa. Panostus alueeseen ja mm. kouluun, lisäisi entistä enemmän alueen vetovoimaa. Hämeenkylässä löytyy tonttimaaksi kaavoitettavia alueita koulun ympäristöstäkin.

LIITE 1: Tuomelan koulun lakkauttaminen ei tuo tavoiteltua kokonaissästöä

Vaihtoehtona 5 M €:n säästöjen saamiseksi on perusopetuksessa esitetty tilakulujen vähentämistä. Alla arvioitu Tuomelan koulun lakkauttamisesta saatava pieni säästö.

Säästökohde	Tämän hetkinen kulu (Lähde)	Vaikutus € kaudella 2014 - 2016 Perusopetuksen kuluissa	Huomioitavaa
Vuokratulujen väheneminen	330 925,00 € (Tilatarkastelu) vuodessa	165 462,00 €	Siirtyy Tilapalvelulle tai uudelle toimijalle
Siivoukskulujen väheneminen	103 554 € vuodessa (Tilatarkastelu) t Arvioitu olevan todellisuudessa alhaisempi n. 40 000 €	20 000,00 €	Ylläpitosiivous jää, Tilapalvelulle tai uudelle toimijalle
Poistuvien peruskorjausten väheneminen	Talousarvio 2017: 1,9 M€ (kokonaiskustannus 4,0 M€) (Talousarvio 2017)	0,00 €	Mahdollisuus toteuttaa kunnostamisena, arvio 0,7 – 0,9 M€. Toteutus 2017 tai myöhemmin.
Pienten koulujen suuremmat kustannukset		Säästöt hallinnollisista kuluista 75 000 €/a (TVO-säästöt, vaikutukset henkilöstöön). Mahdollisuus toteuttaa pikaisesti, arvio 2014 alusta, jolloin kululeikkaus 225 000 €	Hallinnollinen yhdistäminen mahdollinen toteuttaa yhtäläisesti ilman koulun lopeuttamistakin, arvio 75 000 €/a tai 225 000 €/2014-2016
Vapautuvien tonttien myyntitulo		0,00 €	Päärakennus suojeltu, kustannuksia kaavamuutoksesta
Laskennallinen oppilaskohtainen kustannusten lasku oppilasmäärän kasvaessa (sisältää ainoastaan vuokran ja siivouksen)	Askisto: 1902 €/oppilas Pähkinärinne: 2014 €/oppilas Hämeenkylä: 1992 €/oppilas Rajatorppa: 2030 €/oppilas (Tilatarkastelu)	*	**
YHTEENSÄ		n. 300 - 400 000 €/kaudella 2014 - 2016	

*Oppilasmääriä lisäämällä kouluissa ei saada todellisia säästöjä, siksi oppilaskohtaisten säästöjen esittäminen tässä yhteydessä on harhaanjohtavaa ja perusteetonta. Kiinteistöjen kulut tulevat pysymään vähintäänkin samalla tasolla kouluissa lisääntyvästä oppilasmäärästä riippumatta. Todellisia säästöjä ei tätä kautta voida esittää saatavaksi mistään muualta kuin Tuomelan koulurakennuksen vuokra-siivous ja isännöintikuluista yhteensä n. 200 000 (siivous arvio).

**Oppilasmääriä lisäämällä kouluissa ei saada todellisia säästöjä, siksi oppilaskohtaisten säästöjen esittäminen tässä yhteydessä on harhaanjohtavaa ja perusteetonta. Kiinteistöjen kulut tulevat pysymään vähintäänkin samalla tasolla kouluissa lisääntyvästä oppilasmäärästä riippumatta. Todellisia säästöjä ei tätä kautta voida esittää saatavaksi mistään muualta kuin Tuomelan koulurakennuksen vuokra-siivous ja isännöintikuluista yhteensä n. 400 000 €/a, joka on 1 % kaikista Vantaan perusopetuksen siivouksen ja vuokrien kuluista ja 0,25 % koko Vantaan perusopetuksen kuluista.

Sainion raportin liitteestä 7 käy ilmi, että Tuomela on yksi alueen tehokkaimmista kouluista, jos kriteerinä käytetään oppilaita/opetustila, jossa Tuomela on alueen 2. tehokkain Pähkinärinteen jälkeen.

Lisäkustannuksia syntyisi mm. seuraavista:

- **Koulureiteistä:** Kaupungin on taattava lapsille turvallinen koulureitti. Tuomelan koulun alueen lasten uudet koulureitit eivät ole lapsille turvallisia. Monin paikoin ei ole lainkaan jalkakäytäviä, kevyen liikenteen väyliä eikä valaistusta. Esimerkiksi Kehä III:n kohdalla Pitkäjärvi tulvii useita kertoja vuodessa sulkien kävelyreitit Kehä III:n ylittävälle sillalle. Kaupungin pitäisi korjata nykyisiä ja rakentaa uusia kouluteitä.
- **Kaavamuutoksesta ja mahdollisesta suojelustatuksen purkamisesta ennen myyntiä** Tuomelan koulurakennus ja koulualue on suojeltu asemakaavassa (kaavamerkintä SR-1). Lisäksi asemakaavassa on merkintä sma (maisemallisista syistä avoimena pidettävä alueen osa). Suojeltua rakennusta ei voida purkaa. Rakennuslain 137 §:n mukaan omistajalla on velvollisuus huolehtia rakennuksesta niin, ettei se pääse purkukuntoon. Pelkästään käyttötarkoituksen muutos edellyttää muutosta yleiskaavaan ja asemakaavaan. Kaavamuutosten läpiajaminen tulisi viemään valitusoikeudet huomioon ottaen vuosia, arviomme mukaan vähintään 10 vuotta. **Vuosia kestävän kaavamuutosten läpiajamisen aikana rakennuksen vuokratulot jäisivät edelleen kaupungin maksettavaksi.**

LIITE 2: Oppilasmääräennusteet ja vapaiden oppilaspaikkojen määrä Myyrmäki-Martinlaakson alueella vaativat täsmennyksiä

Perusopetuksen Kouluverkko 2014-2016 esityksessä ei ole huomioitu, mitkä olisivat jäljelle jäävien koulujen vapaat paikat sen jälkeen, kun lopetettavien koulujen oppilasmäärät on poistettu oppilasmaksimimääristä.

Kun Tuomelan oppilaspaikat poistetaan oppilasmaksimiluvuista, vähenevät vapaat paikat 204 kappaleella Myyrmäki-Martinlaakson alueella. Tällöin oppilasennusteissa ollaan Myyrmäki-Martinlaakson alueella lähellä oppilasmaksimia ennustejakson eli vuoden 2022 lopulla.

Samaan aikaan Vantaan kaupungin tuoreimman väestöennusteen mukaan väestömäärä kasvaa Myyrmäen ja Kaivokselan kaupunginosissa noin tuhannella asukkaalla sekä Hämevaarassa, Hämeenkylässä ja Askistossa noin 300 asukkaalla. Muissa alueen kaupunginosissa muutokset ovat pieniä vuoteen 2023 mennessä.

Koska asuntokaavoituksia ja uudisrakentamista ei huomioida ennusteissa koulutarkkuudella, ja samaan aikaan oppilasmaksimimäärissä on edelleen huomioitu Tuomelan koulun oppilaspaikat, on erittäin epävarmaa tulevatko oppilaat mahtumaan alueen kouluihin jos Tuomelan koulu lopetetaan.

Olennainen kysymys on myös, montako prosenttia vapaita oppilaspaikkoja on oltava, että turvataan jokaisen oppilaan peruspalveluihin kuuluva oikeus saada perusopetusta lähialueella. Ks taulukko 1, jossa vapaita paikkoja on laskettu eri lähteiden perusteella. Laskennallinen oppilasmäärän maksimi on teoreettinen. Maksimiin pitää huomioida tarvittava joustovara yllättäville muutoksille kuten esimerkiksi että oppilasennusteet eivät pidä paikkaansa tai säilytettävissä kouluissa on yllättäviä ja akuutteja remonttitarpeita.

Tilamitoituksessa maksimioppilasmäärän sijaan voisi käyttää opetuksen tarpeet ja joustovaran sisältävää tavoitelukua. On myös huomioitava, että tilamitoituksessa ei oteta kantaa muiden kuin opetustilojen kapasiteettiin. Esimerkiksi ruokala- ja wc-tilojen riittävyyttä ei ole huomioitu uudistuneissa maksimimäärissä.

Riittävätkö oppilaspaikat, jos Tuomelan koulu suljetaan?

Alue Myyrmäki- Martinlaakso, lähteet	Oppilas- määrä 2013	Ennustettu lisäys 2022	Oppilas- määrä 2022	Tilamitoi- tuksen oppilas- maksimi, nykykoulut	Tilamitoi- tuksen oppilas- maksimi, ilman Tuomelaa (204)	Vapaat paikat 2022, nykykoulut	Vapaat paikat 2022, ilman Tuomelaa	Vapaita paikkoja oltava alueella 100 - 250 kappaletta* *
Tilakartoi- tuksen ennuste lukuvuosi 2013 -2014	4183	696	4879	5311	5107	432	228 (4,5%)	Epäselvää, onko vapaita paikkoja riittävästi
Oppilas- ennuste kesä 2013	4385	696	5081	5311	5107	230	26 (0 %)	Ei riitä, koska vapaita paikkoja vain 26
Oppilas- määrä, syksy 2013*	4206	696	4902	5311	5107	409	205 (4 %)	Epäselvää, onko vapaita paikkoja riittävästi

* Puhelintiedoksianto Kirsi Kolu todelliset oppilasmäärät. 2.9.2013
** Info- ja tiedotustilaisuus Hämeenkyllän koululla, Ilkka Kalo. 28.8.2013

Taulukko 1: Myyrmäki-Martinlaakso alueen oppilasmääriä ja vapaiden paikkojen laskentaa eri lähteiden perusteella.

Taulukossa 1 on sivistystoimen muokkaama oppilasmäärien ennustettu lisäys 2022.

Oppilasmääräennuste on laskettu Vantaan kaupungin väestöennusteen 2012 mukaisilla luvuilla. Sivistystoimi muokkaa ennustetta mm. vähentäen muualla perusopetuksessa olevat vantaalaiset ja lisäämällä lukuihin ulkopaikkakuntalaiset, jotka ovat perusopetuksessa Vantaalla. (Lähde: Erikoistutkija Juhani Riihelä, Vantaan kaupunki)

Vantaan Väestöennuste 2013 julkaistiin juuri. Siitä selviää, että Myyrmäki-Martinlaakso alueella ennustettu 7-15 vuotiaiden lisäys vuoteen 2023 on 780 henkilöä, kun vuotta aiemmin vastaava ennuste oli 645 henkilöä. Tätä lukua ei voida suoraan käyttää oppilasmäärien ennustettuna lisäyksenä, mutta luvun kasvu antaa viitteitä siitä, että oppilasmäärien kasvu vuoteen 2022 on myös taulukossa esitettyä 696 oppilasta suurempi. Koulujen lakkauttamisista päätettäessä olisikin syytä käyttää päivitettyä laskelmaa.

Liite 3: Tuomelan koulurakennus on suojeltu eikä sitä voida purkaa

Tuomelan koulurakennus ja koulualue on suojeltu asemakaavassa (kaavamerkintä SR-1). Lisäksi asemakaavassa on merkintä sma (maisemallisista syistä avoimena pidettävä alueen osa).

Tuomelan koulun rakennus on kaupungin oma suojelukohde. Suojeltua rakennusta ei voida purkaa ja rakennuslain 137 §:n mukaan omistajalla on velvollisuus huolehtia rakennuksesta niin, ettei se pääse purkukuntoon.

Käyttötarkoituksen muutos puolestaan edellyttää muutosta yleiskaavaan ja asemakaavaan.

Kaavamuutosten läpiajaminen tulisi viemään valitusoikeudet huomioon ottaen vuosia, arviomme mukaan vähintään 10 vuotta. Vuosia kestävän kaavamuutosten läpiajamisen aikana rakennuksen vuokratulot jäisivät edelleen kaupungin maksettavaksi. Rakennuksen mahdollinen käyttötarkoituksen muutos edellyttäisi kaupungilta erittäin mittavaa investointia.

© Suvi Sievilä / Valopeitto

Liite 4: Tuomelan koulun käyttöasteen nostolla voidaan laskea oppilaskohtaisia kustannuksia arviolta 200€/v

Koulun käyttöastetta pystytään nostamaan siirtämällä esikoululaiset Hämeenkylässä olevasta päiväkodista Tuomelan koulun tiloihin. Yksi opettajille asumiskäyttöön tarkoitettu tila on otettavissa esiopetuskäyttöön. Samalla Hämeenkylässä olevasta päiväkodista vapautuu 25 uutta hoitopaikkaa alueen päiväkotikäikäisille lapsille.

Koulun tiloissa on mahdollisuus myös päivähoitotoiminnalle. Palvelun tarjoajana voi toimia joko yksityinen tai julkinen taho. Toimintoihin voidaan yhdistää myös Tuomelan koululla toimiva iltapäiväkerho. Jos koulu lakkautettaisiin vähenisivät myös iltapäiväkerhopaikat, joista on jo nyt merkittävässä määrin pulaa.

Oppilaaksiottoaluetta voitaisiin laajentaa nykyisen tilamitoituksen 204 oppilaspaikan saavuttamiseksi alueen uudisrakentamisen myötä. Pähkinärinteeseen on rakenteilla pientaloalue (nro 121200) noin 560 asukkaalle, joka voidaan ottaa osaksi Tuomelan oppilaaksiottoaluetta. Asuinalueelta on matkaa Tuomelan koululle noin 1,4 km.

Lisäksi tiloja voidaan tarjota aikuisopistojen, musiikkileikkikoulujen ja muiden vastaavien tahojen vuokrattaviksi.

Liite 5: Perusparannus- ja laajennussuunnitelmasta voidaan luopua - välttämättömät kunnostustoimenpiteet rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa kunnioittaen

Koulu on valtaosaan muita vantaalaisia kouluja verrattaessa hyvässä kunnossa ja käyttötarkoitukseensa soveltuva. Tuomelan koulussa ei ole hometta eikä kosteusvaurioita, se on terve koulu. *Tarvetta laajamittaiseen perusparannukseen, jolla koulu remontoitaisiin täydellisesti uutta vastaavaksi, ei ole.*

Koulurakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa kunnioittava ja kestävän kehityksen mukainen tapa pitää koulu toimintakunnossa on kunnostaa sitä muuttamatta tilojen käyttötarkoitusta. Pakollisia kunnostustoimenpiteitä voidaan siirtää toteutettavaksi aikaisintaan vuonna 2017. Myös 4 - 6 luokkalaisten teknisten töiden tunnit voidaan järjestää Hämeenkylässä koulussa, jolloin näihinkään tiloihin ei tarvitse investointia.

Suunnitellun perusparannuksen sijaan kunnostamalla ja tekemällä nykytiloissa toiminnallisuutta ylläpitäviä huoltotöitä Vantaan kaupunki säästäisi arviolta n. 2,8-3,0 miljoonaa euroa aiemmin kaavaillusta 3,49 miljoonan euron perusparannusinvestoinnista.

Esitetyt liikuntasalin muutostyöt ja laajennus on mahdollista jättää toteuttamatta, jolloin Vantaan kaupungin säästö on 590.000 euroa.

Tuomelan koulun oppilasennusteen mukaan oppilasmäärä pysyy nykyisellään myös tulevina vuosina. Tämän tiedon valossa koulua ei tarvitse laajentaa ja esimerkiksi hissi-investointi voidaan toteuttaa nykyiseen päärakennukseen edullisempaan kaidehissiratkaisuna, jolloin Vantaan kaupunki säästää 1.040.000 euroa.